

Muzikos ilgalaikio (metų) plano 6 klasei pavyzdys

Parengė Žydrė Jautakytė

Dalykas: MUZIKA

Muzikos dalyko bendrasis tikslas 5-6 klasėse – muzikos įvairovės suvokimas ir muzikinių sąvokų įvaldymas.

Klasės tikslas:

Klasė (koncentras): šešta klasė

Mokytojas:

Valandų skaičius metams: 30

Vertinimas: (mokyklos nustatyta tvarka – 10 balų sistema ar įskaita)

Priemonės: Dikčius A., Velička E., Vyčinienė D., Mano muzika. Vadovėlis 6 klasei. Vilnius: Alma litera, 2001

Velička E., Muzikos pratybų sąsiuvinis 6 klasei.

Natų, užrašų sąsiuviniai, mokyklinė dėdėlė

Dirbama pagal: 2008 m. patvirtintą muzikos bendrąją programą pagrindiniam ugdymui

Klasės charakteristika:

Bendrosios programos: 5-6 klasių koncentre įgyjamos nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas.

Veiklos sritys Kompetencija	Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas
Dainavimas	Vertinti įgytą muzikavimo patirtį ir siekti ją plėsti, dalytis su kitais.	<p>1.1. Tiksliai intonuojant dainuoti išmoktas vienbalses dainas ir (arba) atlikti ritmines deklamacijas.</p> <p>1.2. Dainos nuotaiką perteikti interpretacinėmis išraiškos priemonėmis.</p> <p>1.3. Mokyti dainuoti taikant įvairias strategijas. Su mokytoju ir mokiniais aptarti savo rezultatus, numatyti tobulinimosi būdus</p>	<p>1.1.1. Apibūdinti savo balso ypatumus ir pasirinkti, kuriuo balsu – aukštu ar žemu – dainuoti, arba pasirinkti instrumentinę partiją, jei balsas pradėjo keistis (mutuoti).</p> <p>1.1.3. Žinoti ir taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus (žr. Turinio apimtis).</p> <p>1.2.1. Pasakyti ir paaiškinti pagrindinių interpretacinių raiškos priemonių paskirtį, emocinį krūvį, tuo remiantis sudaryti interpretacinį dainos planą.</p> <p>1.3.1. Žinoti dainavimo mokymosi strategijas.</p>

<p>Grojimas</p>	<p>Siekti tobulinti savo muzikavimo gebėjimus, jausti atsakomybę už atliekamų kūrinių skambėjimo tikslumą.</p>	<p>1.4. Iš natų ir mintinai pagroti išmoktų solinių ir ansamblinių kūrinių perkusiniu ar melodiniu instrumentu.</p> <p>1.5. Grojant atsižvelgti į dinamikos, tempo, artikuliacijos niuansus.</p> <p>1.6. Mokytiis groti taikant įvairias strategijas. Su mokytoju ir mokiniais aptarti savo rezultatus, numatyti tobulinimosi būdus.</p>	<p>1.4.1. Apibrėžti solinio ir ansamblinio muzikavimo skirtumus.</p> <p>1.4.2. Teisingai vartoti muzikos kalbos elementus (žr. Turinio apimtis).</p> <p>1.5.1. Sudaryti ir tinkamais ženklais užrašyti interpretacinį instrumentinio kūrinio planą.</p> <p>1.5.2. Natų tekste atpažinti ir įvardyti interpretacinius ženklus.</p> <p>1.6.1. Žinoti mokymosi groti strategijas.</p> <p>1.6.2. Tobulinti grojimo įgūdžius mokytojo nurodytais būdais.</p>
<p>Kūryba</p>	<p>Siekti kūrybos originalumo. Tolerantiškai vertinti kitų kūrybą, išsakyti naudingų pastabų.</p>	<p>1.7. Sukurti aiškios, paprastos struktūros kompoziciją (įprastomis ar netradicinėmis priemonėmis), atlikti ir paaiškinti savo sumanymą.</p> <p>1.8. Kuriant taikyti įvairias kūrybos strategijas, kontroliuoti kūrybos procesą, kritiškai vertinti savo darbą.</p>	<p>1.7.1. Kūrybai pasirinkti žinomas muzikos kalbos priemones (žr. Turinio apimtis).</p> <p>1.7.2. Nusakyti kūrybos proceso etapus (idėjos iškėlimas, apibūdinimas, priemonių parinkimas, užrašymas ir t. t.).</p> <p>1.7.3. Žinoti ir nusakyti darbo kompiuterių programa etapus.</p> <p>1.8.1. Žinoti kūrybos strategijas.</p> <p>1.8.2. Išklausus kitų vertinimus atsirinkti pagrįstus, pagal juos tobulinti kompoziciją.</p>

<p>Pasirodymas</p>	<p>Ugdytis iniciatyvumą ieškant savo muzikinės raiškos galimybių.</p>	<p>1.9. Rasti galimybių pritaikyti savo muzikinės raiškos patirtį kitose pamokose ar mokyklos renginiuose (pvz., klasės vakarėlyje, mokyklos renginyje, mokyklos radijo stotyje, internete ir kt.).</p> <p>1.10. Rasti informacijos apie muzikinius renginius, interneto svetaines tinkamas kūrybai skelbti. Suplanuoti savo veiklą rengiantis pasirodymui.</p>	<p>1.9.1. Paašškinti, kuo siūlomas muzikos kūrinys pajvairintų ir pagražintų pamoką ar renginį.</p> <p>1.9.2. Išmanyti renginio organizavimo etapus, pasirinkti artimą veiklos barą pagal asmenines ypatybes.</p> <p>1.10.1. Pateikti mokyklos, klasės renginių tvarkaraštį, interneto svetainių sąrašą.</p> <p>1.10.2. Sudaryti detalų pasirengimo renginiui planą, numatyti reikiamas priemones.</p>
<p>Muzikos klausymasis apibūdinimas ir vertinimas</p>	<p>Ugdyti skonį ir tolerantiškai vertinti įvairią muziką. Jausti atsakomybę už išsakomą nuomonę ar vertinimą.</p>	<p>2.1. Remiantis sukaupia patirtimi ir socialinių mokslų žiniomis apibūdinti klausomus kūrinius, siejant juos su sukūrimo laikotarpio ypatumais, vieta.</p> <p>2.2. Gretinant kelis kūrinius įvairiais požiūriais (aranžuotės, atlikimo, originalumo ir kt.) įvertinti jų skirtumus, išskirti labiausiai patikusį, pagrįsti nuomonę.</p> <p>2.3. Įvairiais būdais tikrintis muzikos suvokimo kokybę, išsakyti nuomonę taisyklinga kalba, vartojant tikslias sąvokas.</p>	<p>2.1.1. Išvardyti ir teisingai užrašyti nagrinėtų populiariosios muzikos kryptių pavadinimus, nurodyti laikotarpį.</p> <p>2.1.2. Naudojantis pateikčių rengimo programa parengti pasirinktos muzikos stilistinės krypties pristatymą.</p> <p>2.1.3. Išgirsti ir taisyklingai įvardyti muzikos kalbos ir išraiškos priemones (žr. Turinio apimtis).</p> <p>2.2.1. Paašškinti kūrinio pobūdį ir keliamas emocijas susieti su konkrečių išraiškos priemonių panaudojimu.</p> <p>2.2.2. Išdėstyti pagal patikimą kelis išklausytus kūrinių fragmentus ir pagrįsti nuomonę vartojant muzikos sąvokas.</p> <p>2.3.1. Žinoti ir paašškinti reikiamas muzikos sąvokas.</p> <p>2.3.2. Išklaudyti mokytojo ir draugų išsakomas nuomones.</p>

<p>Muzika socialinėje kultūrinėje aplinkoje</p>	<p>Suprasti, kad kiekvienai emocinei būsenai ar nuotaikai yra sava muzika.</p>	<p>3.1. Remiantis patirtimi ir kitų sričių žiniomis analizuoti šiuolaikinio muzikinio pasaulio ypatumus, subkultūrų atsiradimą ir ypatumus. Paaiškinti, kaip muzika veikia kasdienybę.</p> <p>3.2. Mokantis muzikos naudotis įvairiais informacijos šaltiniais, informacinėmis komunikacinėmis priemonėmis. Apibūdinti savo išgyvenimus klausant, atliekant ir kuriant muziką.</p>	<p>3.1.1. Remiantis patirtimi nustatyti, kada, kur, kokia muzika tinka.</p> <p>3.1.2. Rasti senųjų epochų ir nūdienos muzikinių tradicijų panašumų.</p> <p>3.1.3. Apibūdinti populiariosios muzikos žvaigžių bruožus.</p> <p>3.1.4. Žinoti muzikos informacijos šaltinius (Muzikos enciklopedija, Muzikos terminų žodynas, žurnalas Muzikos barai, skyreliai kituose leidiniuose, radijo ir televizijos laidos ir kt.; interneto svetainės).</p> <p>3.2.2. Ieškoti įdomiausių įvairių atlikėjų internetinių svetainių, dalytis informacija.</p> <p>3.2.3. Apmąstyti ir nurodyti mėgstamiausią</p>
--	--	--	---

Turinys, kurį mokiniai įsisavindami mokiniai ugdysis aukščiau aprašytus gebėjimus.

Dainavimas: A–d2 apimties įvairių nuotaikų autorinės ir liaudies dainos, žaidimai, sutartinės, kanonai. Parenkamos antrą balsą turinčios *ostinato* pobūdžio dvibalsės dainos, mažai disonansų turinčios sutartinės. Repertuare turėtų būti dainų, iliustruojančių šiame ugdymo konkre išmokstamus muzikos kalbos elementus.

Grojimas: nedidelės apimties dainos iš dainavimo repertuaro. Vienas du sudėtingesni autoriniai kūriniai išmokstami mintinai. Klasės lygį atitinkantys (pagrindinių harmonijos funkcijų) daugiabalsiai (3–4 balsų) kūrinėliai.

Muzikos klausymasis: repertuaras, iliustruojantis ir padedantis suvokti įvairių stilijų ir žanrų kūrinius (pvz., įvairūs šokiai, dainos, maršai, pjesės, stambesni įvairių stilistinių laikotarpių kūriniai, įvairių kultūrų muzikos pavyzdžiai) ir tinkamai vartoti atitinkamas muzikos kalbos sąvokas. Tų pačių muzikos kūrinių pravartu klausytis keletą kartų, keliant skirtingas užduotis.

Ritmika: parodyti muzikos kūrinio pulsą jį beldžiant, plojant ar judant. Įvairūs daugiabalsiai ritminiai (pvz., trečias balsas *ostinato* sudėtingesnis antras balsas ir judrus pirmas balsas) pratimai. Atliekami koordinaciją lavinantys kūno ritmikų pratimai.

Melika: judesiu, piešiant ar kitaip nustatyti ir iliustruoti atliekamos melodijos judėjimo kryptį. Pagal rankų ženklus ar kita pasirinkta metodika solfedžiuojamos įvairios slinkty vokalinei klausai ir intonacijai lavinti. Mažorinės ir minorinės dermių struktūra ir laipsniai, alteracijos ženklai. Melodijų tipai (vokalinio ir instrumentinio tipo melodijos).

Išraiškos elementai: dinamikos, tempo, artikuliacijos, instrumentuotės, harmonijos (klasikinė, šiuolaikinė, džiazo) sąvokos.

Formos: dramaturginiai kūrinio procesai: pradžia, vystymas ir pabaiga, įtampa ir atoslūgis. Periodo, paprastosios ir sudėtinės dviejų, trijų dalių, variacijos, rondo, kupletinė, kanono, fugos formos. Kūrybinės užduotys nurodyta forma.

Stiliai ir žanrai: stiliaus (istoriniai stiliai, stilistinės kryptys, populiariaji stiliai) sąvokos. Dainų rūšys, šokiai, maršas; koncertiniai ir sceniniai žanrai: simfonija, koncertas, opera, baletas ir kt.

Muzikos instrumentai: etniniai instrumentai (pagrindiniai Lietuvos etniniai instrumentai – kanklės, lamzdelis, skudučiai, armonika ir kt.); būdingiausi kitų analizuojamų muzikinių kultūrų instrumentai (pvz., afrikietiški būgnai, Indijos sitaras, tabla, tambūras, Kinijos gongai, Tibeto trimitai, liutnios, būgnai; Indonezijos gamelano ansamblis ir kt.).

Atlikėjų sudėtys: orkestrų rūšys, instrumentiniai ir vokaliniai ansambliai, chorų rūšys.

Veiklų planas.

Planuojant muzikinio ugdymo procesą svarbu, kad per mokslo metus mokiniai būtų atlikę užduočių iš visų veiklos sričių ir veiktų aprašytų turinio apimčių ribose. Jei klasė pajėgi – mokytojas gali pasitelkti ir sudėtingesnę turinį, kelti aukštesnius reikalavimus.

Planuojant veiklų dominantę reikėtų atsižvelgti į pasiekimų aprašą ir juo vadovautis rengiant užduotis. Planavimas – nuoseklaus ir sistemingo mokinių muzikinių gebėjimų ugdymo aprašyta linkme sąlyga.

Eil. nr.	Pamokų ciklai (turinio etapai)	Pamokos. Dominuojančios veiklos sritys	Veiklos gairės	Resursai	Integracija	Pastabos
1.	Įvadas	1-2 pamokos	Aptariama metų veikla, turinys, vertinimas, vertinimo kriterijai, bendrosios taisyklės, reikalingos priemonės.	Diagnostinės užduotys mokinių pasiekimų lygiui įvertinti. Atmintinė mokiniui.	<i>Integraciją planuoti tikslinga pasitarus su kitų dalykų klasės mokytojais.</i>	<i>Čia įrašomos plano pasikeitimų priežastys ir taisyklės</i>
2.	Muzika ir gamta. Programinė muzika.	7-9 Kūryba, muzikos klausymasis.	Pristatomi ryškiausi programinės muzikos pavyzdžiai ir jų kūrėjai. Klausomasi B. Dvariono, J. Juzeliūno, S. Vainiūno, K. Sen-Sanso, K. Debusi, H. Berlioza kūrinių. Išsiaiškinama, kas muzikoje sukuria vaizdinius ar asociacijas su gyvenimiškais situacijomis (pvz., anglų ragas, trimitas, timpanai, valtorna, ritminiai dariniai ir pan.). Kuriamos kompozicijos pasirinkta ar sutarta tema. Prisimenama dviejų, trijų dalių, rondo, variacijų formos. Dainuojamos piemenukų, našlaičių dainos.	Muzikos klausymosi ir vaizdo aparatūra. Garso ir vaizdo įrašai. Mokytojo kompiuteris, vaizdo projektorius.		

			Mokiniai gebės apibūdinti programiškumo principą muzikoje, apibūdins dažniausiai muzikoje sutinkamas kūrybos temas. Sukurti pasirinkta tema nurodytos formos kūrinį. Įvardinti klausomo kūrinio atlikėjų sudėtį.			
3.	Muzikos išraiškos priemonės – kaip dainuoti ir groti įdomiau.	7-9 Dainavimas, grojimas, klausymasis	<p>Prisimenamos muzikos išraiškos priemonės, jų reikšmė, užrašymas ir atlikimo ypatumai. Dainavimui parenkamos posminės dainos – posmeliai dainuojami taikant skirtingą dinamiką, tempą, štrichą, atsižvelgiant į teksto sužadintą nuotaiką.</p> <p>Mokiniai sukuria ir užrašo grojimui skirtų kūrinių dinaminį planą. Klausymuisi parenkami O. di Laso Aidas, M. Ravelio Bodlero ir panašūs kūriniai, kur ryškus interpretacinių išraiškos priemonių panaudojimas, populiarių atlikėjų atliekamos dainos. Analizuojama klausomų kūrinių išraiškos priemonių ir sukeltos nuotaikos ar kūrinio charakterio sąveika.</p> <p>Mokiniai gebės įtaigiai, pasitelkę išraiškos priemones padainuoti posminę dainą, pagroti kūrinį išpildydami užrašytus dinamikos ir artikuliacijos ženklus. Įvardins ir apibūdins klausomo kūrinio tempą, dermę, dinamikos, artikuliacijos tipą – susies panaudotas priemones su kūrinio charakteriu ir sukelta nuotaika.</p>	Muzikos klausymosi ir vaizdo aparatūra. Garso ir vaizdo įrašai, muzikos instrumentai.		
4.	Muzika ir	8-10	Mokiniai supažindinami su sceniniais muzikos žanrais –	Muzikos		

	scena.	Klausymasis, grojimas, dainavimas, Muzika socialinėje kultūrinėje erdvėje	<p>opera, operete, miuziklu, baletu. Demonstruojamos ištraukos iš V. A. Mocarto Užburtosios fleitos, P. Čaikovskio Spragtuko, E. Balsio Eglės žalčių karalienės, I. Stravinsko Ugnies paukštės, Paryžiaus katedros ir pan. Mokiniai pagroja ir padainuoja prieinamas ištraukas iš klausytų sceninių kūrinų. Naršydami internete, skaitydami spaudą išsiaiškina, kur Lietuvoje yra muzikiniai teatrai, kokie spektakliai ten statomi. Ar yra pažįstamų pavadinimų?</p> <p>Mokiniai gebės apibūdinti sceninės muzikos ypatumus, atlikėjų sudėtį, operos solistų balsų rūšis ir chorų sudėtį.</p>	klausymosi ir vaizdo aparatūra. Garso ir vaizdo įrašai. Mokytojo kompiuteris su vaizdo demonstravimo įranga ir interneto prieiga.		
5.	Apibendrinimas	3 Pasirodymas	<p>Aptariami koncerto vertinimo kriterijai.</p> <p>Sudaroma pasirodymo programa.</p> <p>Atliekamas apibendrinamasis testas žinioms patikrinti.</p>	Diagnostinės užduotys gebėjimų raidai pamatuoti.		Klasės koncertas.

Antras ilgalaikio plano 6- klasei variantas.

Eil. nr.	Pamokų ciklai (turinio etapai)	Pamokos. Laiko proporcijos veikloms	Veiklos gairės	Resursai	Integracija	Pastabos
1.	Įvadas	1-2 pamokos	Įsivertina muzikinius gebėjimus, aptariama metų veikla, turinys, vertinimas, bendrosios taisyklės...	Diagnostinės užduotys mokinių pasiekimų lygiui įvertinti. Atmintinė mokiniui.	<i>Integraciją planuoti tikslinga pasitarus su kitų dalykų klasės mokytojais.</i>	<i>Čia įrašomos plano pasikeitimų priežastys ir taisymai</i>
2.	Lietuvių liaudies muzika	8 Dominuojančios veiklos: dainavimas, grojimas, muzikos klausymasis	Pristatomi vokalinės muzikos žanrai, jų būdingi bruožai iliustruojant muzikos pavyzdžiais. Mokiniai mokosi atskirti iš klausos skirtingus žanrus, įvardyti ypatybes. Dainuojamos dainos, mokiniai pasiūlo, kokią iš populiarių dainų norėtų išmokti.			

3.	Pasaulio tautų muzika	5-7 Muzikos klausymasis, dainavimas, grojimas, tiriamasis darbas	Grojama keli populiariosios muzikos kūriniai, (paruošiamos klasės lygį atitinkančios aranžuotės). Klausomasi ir analizuojami Lietuvos ir užsienio atlikėjų kūriniai. Kuriama instrumentinė kompozicija kompiuterine programa.			
4.	Muzikos kūrinių sandara	5-6 Dominuojančios veiklos: Muzikos klausymasis, kūryba	Klausomasi ir atliekama įvairių žanrų muzika. Nuolat lyginant įvairaus sudėtingumo kūrinius bandoma surasti kokybiškos muzikos požymius. Rašomas tiriamasis darbas apie muzikos paskirtį ir funkcijas. Aptariami ir sutariami darbo vertinimo kriterijai.	Įvairios muzikos įrašai. Video koncertų medžiaga.		
5.	Pramoginiai, koncertiniai ir sceniniai žanrai	6-8 Muzikos klausymasis,				

		dainavimas, grojimas				
5.	Apibendrinimas	4 Dominuojančios veiklos – Pasirodymas, vertinimas	Aptariami koncerto vertinimo kriterijai. Sudaroma pasirodymo programa. Atliekamas apibendrinamasis testas žinioms patikrinti.	Diagnostinės užduotys gebėjimų raidai (pasiekimų augimui) pamatuoti.		Klasės koncertas.